

דין וחשבון שנתי הממונה על יישום חוק חופש המידע במשרד התפוצות לשנת 2016

כתיבה ועריכה: הודיה שטיגליץ

עפ"י סעיף 5(א) לחוק חופש המידע- התשנ"ח 1998
רח' קפלן 3 ירושלים, 91950

תוכן

4.....	מענו של משרד התפוצות ודרכי התקשרות	
5.....	מבוא	
6.....	מבנה המשרד- תרשים ארגוני	
7.....	בעלי תפקידים- משרד התפוצות	
8.....	אודות המשרד	
8.....	חיזוק זהות יהודית וקשר לישראל	
8.....	מאבק באנטישמיות	
8.....	חיזוק הקשר בין הקהל הישראלי לתפוצות	
9.....	הרחבת מעגלי העם היהודי	
10.....	סקירת עיקרי פעילות המשרד בשנת 2016	
10.....	חיזוק הזהות היהודית והקשר לישראל בתפוצות	
10.....	1. היוזמה המשותפת לממשלת ישראל ויהדות התפוצות	
10.....	2. מומנטום	
11.....	3. כנס עיתונאים יהודים	
11.....	חיזוק הקהילות היהודיות והקשר שלהן לישראל	
11.....	1. קשר בין קהילות	
12.....	2. מעגלי העם היהודי	
12.....	חיזוק הקשר בין הקהל הישראלי לתפוצות	
12.....	1. community	
13.....	2. שבוע חיזוק הקשר עם התפוצות	
13.....	3. ימי עיון "פורצים את הגבולות"	
14.....	סקירת עיקרי פעילות המשרד המתוכננת לשנת 2017	
14.....	חיזוק הזהות היהודית והקשר לישראל בתפוצות	
14.....	1. היוזמה המשותפת לממשלת ישראל ויהדות התפוצות	
14.....	2. מומנטום	
15.....	3. הקהל	
16.....	4. חינוך פורמלי	
17.....	5. המכבייה 2017	
17.....	חיזוק הקהילות היהודיות והקשר שלהן לישראל	
17.....	1. קשר בין קהילות	
18.....	חיזוק הקשר בין הקהל הישראלי לתפוצות	
18.....	1. Community	
18.....	2. שבוע חיזוק הקשר עם התפוצות	
19.....	מאבק באנטישמיות	
19.....	1. הניטור האינטרנטי	
21.....	2015 תקציב	

21..... תקציב 2016

21..... חוברות ועלוני מידע

מענו של משרד התפוצות ודרכי התקשרות

כתובת המשרד:

רחוב קפלן 3

ירושלים 91950

ירושלים

טלפון לשכת מנכ"ל: 02-5422100 פקס: 02-5422124

שעות העבודה: ימים א'-ה' 08:00-18:00

**דרכי ההתקשרות עם הממונה על יישום חוק חופש המידע במשרד התפוצות,
הודיה שטיגליץ:**

באמצעות הדואר: כתובת המען לשליחת דואר מופיעה לעיל.

באמצעות טלפון: 02-5422120

באמצעות פקס: 02-5422124

באמצעות דואר אלקטרוני: hodayas@pmo.gov.il

אתר האינטרנט של המשרד:

ניתן לפנות למשרד התפוצות גם באמצעות **אתר האינטרנט** של המשרד בכתובת:

www.mda.gov.il

דף הפייסבוק שלנו: [משרד התפוצות](#)

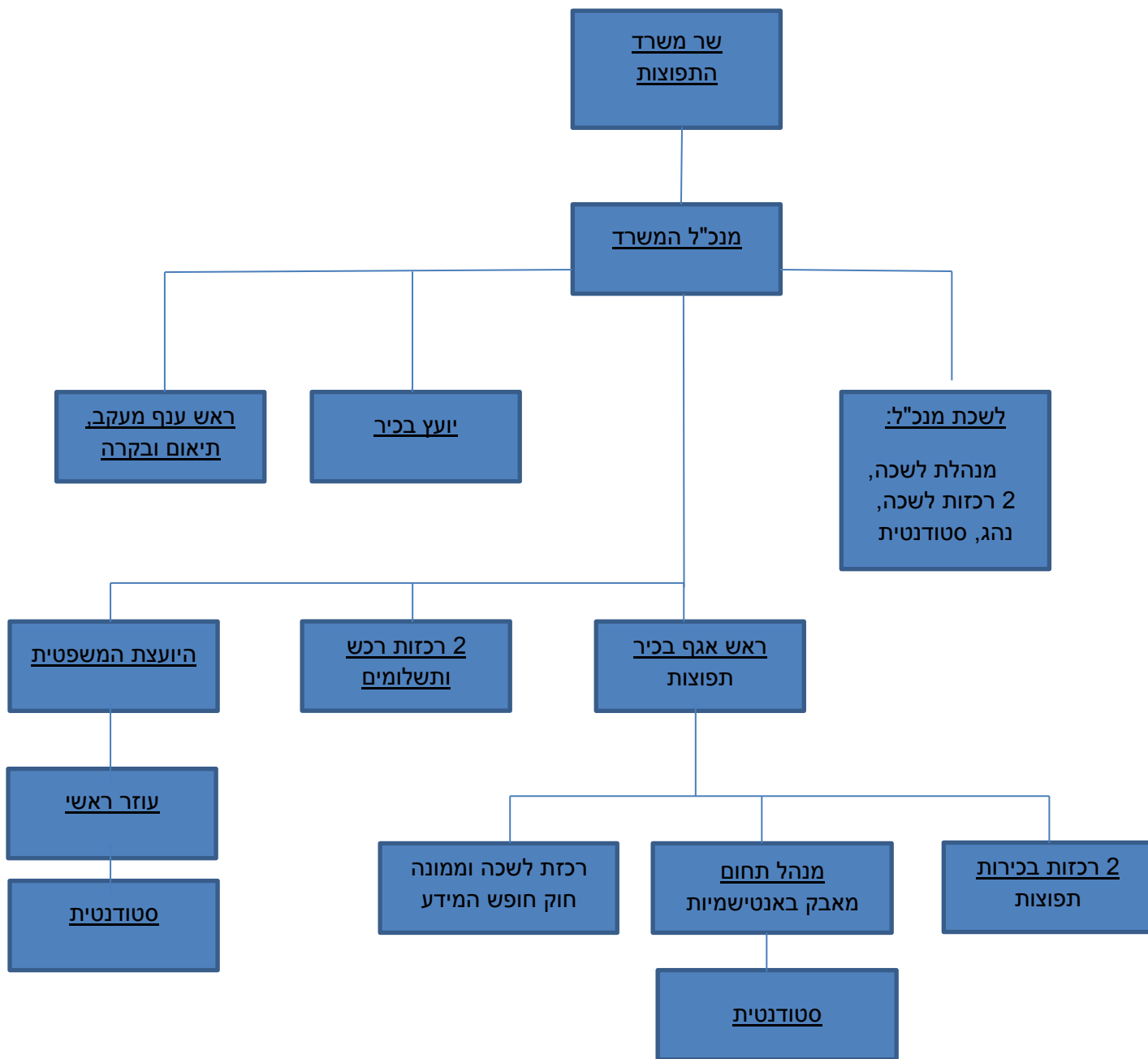
מבוא

קבלת מידע מהרשויות הינה זכות יסוד ומהווה בסיס לחופש המידע. נגישות למידע תעצים את האזרח ותסייע לו בהשגת וקידום מטרותיו. זאת ועוד, הנגשת המידע תסייע למשרד לשפר את תהליכי עבודתו וזאת מתוך מעקב ובקרה של האזרח על עבודת המשרד. העבודה תחת מעטפת של שקיפות מגבירה את טיב ואיכות עבודתם של עובדי המשרד ומעמידה אותנו תחת עיניו הבוחנות של האזרח. אני מתכבדת להגיש את הדו"ח השנתי על יישום חוק חופש המידע במשרד התפוצות לשנת 2016.

בכבוד רב,
הודיה שטיגליץ
ממונה העמדת מידע לציבור
משרד התפוצות

מבנה המשרד - תרשים ארגוני

בעלי תפקידים - משרד התפוצות

מנכ"ל משרד התפוצות	- מר דביר כהנא
ראש אגף בכיר תפוצות	- מר חגי אליצור
היועצת המשפטית	- גב' מיכל מסטיי
חשב המשרד	- מר יונתן בצלאל

אודות המשרד

משרד התפוצות אמון על הקשר בין יהדות העולם למדינת ישראל, הקשר מתבצע באמצעות פעילות משותפת ודיאלוג משותף עם יהדות התפוצות בראייה כי ממשלת ישראל אחראית לכל יהודי בעולם.

המשרד פועל בתחומים הבאים:

חיזוק זהות יהודית וקשר לישראל

החזון הנו קיומה של תפוצה יהודית משגשגת, גאה במורשתה וקשורה לישראל. מטרת העל הנה חיזוק הזהות היהודית והקשר לישראל של יהודים בעולם בדגש על צעירי העם היהודי.

הפעולות העיקריות בתחום הן הובלת "היוזמה המשותפת לממשלת ישראל והעם היהודי"- Mosaic United, מטעם ממשלת ישראל, הקמת פרויקט עם מט"ח לחיזוק החינוך בתפוצות והקשר לישראל, פרויקט הובלת פרויקט "תגלית" ופרויקט "מסע" מטעם ממשלת ישראל, יחד עם משרד ראש הממשלה הפעלה של פרויקטים שונים הפועלים לקידום מטרה זו.

מאבק באנטישמיות

בהתאם להחלטת ממשלה מס' 74 מיום 28.4.2013 שטחי הפעולה של תחום המאבק באנטישמיות, לרבות ריכוז הפורום למאבק באנטישמיות, הועברו למשרד. בהתאם להחלטת הממשלה הנ"ל, המשרד פועל במטרה להבטיח קיום חיים יהודיים בתפוצות, אישיים וקהילתיים, מלאים ותוססים עם חיבור חזק ומשמעותי לישראל ולעם היהודי. לשם כך גיבש המשרד תוכנית אסטרטגית, אשר מטרתה העיקרית היא להרחיב את הביטחון של הקהילות והיחידים בשגרה ובמשבר ולאפשר קיום חיים יהודיים מלאים ותוססים ובכלל זה חיבור לישראל. הפעילות מתמקדת במספר מישורים: הפחתת מספרן וחומרתן של התקריות האנטישמיות בעולם, העלאת המודעות הציבורית לתופעת האנטישמיות, חיזוק המחויבות של יחידים, ארגונים וממשלות למאבק באנטישמיות והגשת סיוע למי שנפגעו מאנטישמיות.

חיזוק הקשר בין הקהל הישראלי לתפוצות

המשרד רואה לנגד עיניו חזון לפיו העם היהודי בתפוצות הוא חלק בלתי נפרד מתחושת הקולקטיב של אזרחי ישראל, שישראל במרכזו. המטרות בתחום הנ"ל הן: הגברת הידע של הקהל הישראלי לגבי היהודים בתפוצות, הקהילות, היחידים והאתגרים, הגברת תחושת השייכות בין הישראלים בארץ ליהודים בתפוצות והנעה למעורבות ולעשייה בנושאים הקשורים ליהודים בתפוצות.

במסגרת תחום זה, מתקיימים מספר פרויקטים כגון הטמעת הנושא במערכות החינוך הפורמלי והא-פורמלי, חיבור של מובילי דעה ישראלים לתחום זה ע"י קורס מעמיק אשר חושף את אתגרי העם היהודי ועוד..

הרחבת מעגלי העם היהודי

בתחום מעגלי העם היהודי מונתה ועדה ציבורית אשר בוחנת את נושא יחסי מדינת ישראל עם ציבורים בעולם בעלי זיקה לעם היהודי (אך שאינם יהודים או זכאי חוק השבות). הועדה מסיימת את עבודתה ועתידה להמליץ על מדיניות ממשלתית כוללת ביחס לציבורים אלה, והמשרד פועל ליישום המסקנות בשנה זו.

סקירת עיקרי פעילות המשרד בשנת 2016

חיזוק הזהות היהודית והקשר לישראל בתפוצות

החזון:

תפוצה יהודית משגשגת, גאה במורשתה וקשורה לישראל.

מטרת על:

חיזוק הזהות היהודית והקשר לישראל של צעירים לא משויכים ורחוקים בתפוצות.

1. היוזמה המשותפת לממשלת ישראל ויהדות התפוצות

השותפות ההיסטורית בין ממשלת ישראל ויהדות העולם עוסקת בטיפוחו של קשר משמעותי, מתמשך ואסטרטגי בין ממשלת ישראל ליהודי העולם למען הבטחת עתיד העם היהודי. בתהליך תכנון משותף שנעשה בכינוסם של 2000 אנשי מקצוע ומנהיגים מהעולם היהודי על כל גווניו, נולדה היוזמה המשותפת לממשלת ישראל ויהדות התפוצות – Mosaic United, שמטרתה לחזק את הזהות היהודית של הדור הבא ולהעצים את הקשר בין יהודי העולם למדינת ישראל. היוזמה המשותפת לממשלת ישראל ויהדות התפוצות היא פרויקט הדגל של משרד התפוצות ומשקפת את העיקרון של נטילת אחריות משותפת על עתיד העם היהודי. שאיפתם של הצדדים השותפים – ממשלת ישראל, קהילות מאורגנות ופילנתרופים יהודיים, היא ליצור שותפות איתנה ופורייה שתניב תכניות משמעותיות וגדולות כתגובה לזמנים המשתנים ולתנאים מולם ניצבת יהדות העולם.

היוזמה מאפשרת לדור הצעיר לעצב את חייו כמשתתפים פעילים בעולם היהודי, עם מחויבות חזקה לישראל באמצעות חווייתם את מורשתם. כמו כן, היוזמה מוודאת את קיומן של סדרת הזדמנויות ליצירת חיבור משמעותי לקיומן של חיים יהודים בדגש על מאמצים לחיבור יחידים שאינם מחוברים לזהותם היהודית ומייצרת חזון חינוכי כולל ועקבי שבכוחו להעשיר ולעורר השראה בקרב הדור הצעיר ולעודדם לחקור את זהותם.

היוזמה מורכבת מסדרה של פרויקטים למשתתפים בגילאים שונים, כאשר כל הפרויקטים יחד יוצרים מסע רציף ומהווים חלק מחויה ממושכת לאורך שלבים שונים בחיים של הדור הצעיר, כאשר ההשפעה המצטברת בכוחה לחולל שינוי מהפכני.

2. מומנטום

קהילות יהודיות ברחבי העולם עומדות כיום בפני התבוללות ואובדן הזהות היהודית. משרד התפוצות מאמין כי הפתרון לאתגרים אלו עשוי להיות טמון דווקא בכוח הנשי של הקהילה היהודית בראייה כי הנשים הן מקור הכוח במשפחות והקהילות היהודיות.

מטרת הפרויקט, פרי שיתוף פעולה בין משרד התפוצות לארגון JWRP, הוא עריכת מיזם לשם מניעת התבוללות בקרב הקהילות היהודיות בתפוצות וחיזוק הקשר עם מדינת ישראל, זאת

באמצעות זיהוי וטיפול הקהל הנשי. נקודת המוצא של הפרויקט היא שאימהות הן מקור ההשפעה בבית ומקבלות ההחלטות על מקום המגורים, חינוך הילדים והמעגל החברתי המשפחתי.

במסגרת הפרויקט, מגיעות מכל רחבי העולם מאות נשים למשלחת ייחודית לישראל, במסגרתה הן עוברות חוויה פיזית, רוחנית ואינטלקטואלית שמחזקת את הזהות היהודית בקרבן ומעמיקה את הקשר עם מדינת ישראל.

במסגרת המשלחת, נחשפת המשתתפות לתכנים בנושא חיזוק הזהות היהודית, חיזוק הקשר עם מדינת ישראל וחיזוק הקהילות היהודיות בתפוצות. במהלך תשעה ימים מסיירות המשתתפות במקומות בעלי משמעות למדינת ישראל, מעשירות את ידיעותיהן על היהדות על גווניה השונים ונחשפות לתכנים מעוררי השראה ומשתתפות בפעילויות בעלות אופי של נתינה: התנדבות בקהילה, ביקורים בבסיסים צבאיים וחלוקת מתנות לחיילים וקבלות שבת מיוחדות.

כאשר שבות המשתתפות מהחוויה בארץ למדינות המוצא, הן אינן מסיימות את התוכנית אלא ממשיכות לקחת חלק במפגשים של הקבוצה, ארוחות שבת, הרצאות וסמינרים מקוונים, אירועים למשפחות ועוד וזאת על מנת להרחיב את ההשפעה בתחום זה גם על משפחותיהן.

3. כנס עיתונאים יהודים

כנס עיתונאים יהודים, ביוזמת משרד התפוצות, לשכת העיתונות הממשלתית ומשרד החוץ התכנס בירושלים, זו הפעם השנייה, ב 7-4 בדצמבר 2016.

במהלך הכנס, השתתפו בכירי התקשורת היהודית בעולם (מו"לים ועורכים), נפגשו העיתונאים עם בכירים בממשלה ובחברה כמו גם עם נשיא המדינה, מר ראובן ריבלין ועם ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו.

בכנס התקיימו מספר מושבים בנושא הפוליטיקה הישראלית ואופן הסיקור העיתונאי שלה, בתחומי כלכלה וחברה, בנושא הסוגיות האורבות לישראל ולעם היהודי ועל הקשר בין התקשורת היהודית לתקשורת בישראל.

חיזוק הקהילות היהודיות והקשר שלהן לישראל

1. קשר בין קהילות

מטרת המיזם היא חיזוק והעצמת הזהות היהודית והקשר של קהילות יהודיות בתפוצות, למדינת ישראל ולחברה הישראלית וחיזוק מעמדה של מדינת ישראל בקרב הקהילות בתפוצות באמצעות חיזוק הקשרים בין מנהיגי קהילות בישראל ובתפוצות לבין קהילותיהם.

הנחת היסוד בבסיס המיזם היא כי למנהיגי קהילות בתפוצות תפקיד מרכזי ומוביל בעיצוב וטיפול הזהות היהודית של חברי קהילתם ובמסגרתה הקשר עם מדינת ישראל והחברה הישראלית. חיזוק הזיקה של מנהיגי קהילות בישראל המשתייכים לאותו הזרם הדתי, יהווה מכפיל כוח משמעותי, במאמץ לחיזוק הקשרים בין קהילות בתפוצות לבין מדינת ישראל.

2. מעגלי העם היהודי

בשנים האחרונות ניכרת התעוררות גוברת, הן בישראל והן בקרב העם היהודי בתפוצות, לקיום ציבורים גדולים של אנשים בעלי זיקה לעם היהודי, אף שאינם בעצמם יהודים או זכאי חוק השבות.

קיומן של קבוצות אלה ורצונן לזיקה אל העם היהודי ומדינתו מעלה צורך בקביעת התייחסות והסדרה מצד המדינה של גישתה כלפיהן וכלפי פניות מסוגים שונים שבאות ועוד יבואו מתוך ציבורים שכאלה, לרבות הכרה מצד המדינה בקיומם וברצונם לשיתוף פעולה עם ישראל ועד שאיפה של קבוצות מתוכם להתקדם לעבר הצטרפות לעם היהודי ואף לעלות ארצה.

במסגרת זו, הוחלט על הקמתה של ועדה ציבורית מייעצת יחסי מדינת ישראל עם ציבורים בעולם בעלי זיקה לעם היהודי ולהמליץ על מדיניות ישראלית כוללת ביחס לציבורים אלה ויכולתם לקיים קשר וליצור שיתוף פעולה עם מדינת ישראל בתחומים שונים ובכלל זה בתחומי התרבות, החינוך וההסברה, לצורך התוויית מדיניות בנוגע לאותם ציבורים, במסגרת סמכויות המשרד. חברי הוועדה הציבורית הם: ד"ר אופיר העברי, גב' פיאמה נירנשטיין, פרופ' בנימין איש-שלוס, ד"ר עינת וילף ועו"ד רותם ידלין.

הוועדה התייחסה לסוגיות שונות כמו מספרי ומאפייני הציבורים האמורים, יחסם של ציבורים אלה לעם היהודי ולמדינת ישראל, אפשרויות לשיתופי פעולה עם ציבורים אלה, לרבות בתחומי התרבות, החינוך וההסברה לטובת תמיכה בישראל וסיוע במאבק באנטישמיות הגואה ברחבי העולם ועוד.

בימים אלו מסיימת הוועדה את עבודה והיא עתידה להגיש את מסקנותיה ודרכי פעולה אפשריות לטיפול בחסמים אלו והשלכותיהן בתחומי הכלכלה, החברה, והזהות הלאומית של ישראל.

חיזוק הקשר בין הקהל הישראלי לתפוצות

1. community

משרד התפוצות בשיתוף מכון גשר למנהיגות מפעיל את פרויקט Community לחיבור מעצבי דעת קהל בישראל לאתגרים של יהדות התפוצות, בשנים האחרונות קיים שינוי במדיניות ממשלת ישראל והחשיבה הישראלית כלפי יהדות התפוצות. כיום המדינה מעורבת הרבה יותר, יחד עם יהדות התפוצות, בחשיבה על עתידו של העם היהודי, גם בחלקו החי מחוץ לישראל. עם זאת, השיח הישראלי הפומבי כמעט ולא עוסק במה שקורה לאחינו בתפוצה אלא במקרים של אסונות, פיגועי טרור וגילויי אנטישמיות.

קהל היעד של התוכנית הוא בכירים ומעצבי דעת קהל מתחומים שונים בכל המגזרים בישראל, אשר משפיעים על קהלים גדולים ומערכות גדולות. התכנית כוללת ארבעה מפגשים בישראל ושיאה הוא משלחת לקהילה יהודית בתפוצות.

מטרת הפרויקט הינה להשפיע על התודעה והעשייה של מובילי דעת הקהל הבכירים במדינת ישראל (הבאים מתחומים שונים כגון: צבא, מגזר ציבורי, מגזר שלישי, עסקי, משפט, אקדמיה, תקשורת וכו') להכיר את יהדות התפוצות ולהתחבר אליה דרך דו-שיח, ידע מגוון ומפגש עומק עם קהילות בתפוצות. מתוך המחשבה, שבעתיד הנראה לעין, אותם מובילי דעת הקהל, בזכות הפרויקט, יישלבו בעשייה שלהם את החיבור עם יהדות העולם, ובשל היותם מובילי דעה בארץ הם גם ישפיעו על מעגלים רבים.

הפרויקט נועד להקנות למשתתפים ידע בנוגע למגמות עכשוויות ביהדות התפוצות ואתגרים ביחסי ישראל-תפוצות, לחזק את תחושת העמיות היהודית, ולתת כלים והדרכה לפעילויות אפשריות של מובילי הדעה, כל אחד בתחומו, לשם חיבור החברה הישראלית ליהדות התפוצות או חיזוק הקשר עם יהדות העולם.

2. שבוע חיזוק הקשר עם התפוצות

על מנת לחזק את הקשר והערבות ההדדית בין מדינת ישראל לבין העם היהודי בתפוצות, לאור האתגרים הרבים והמורכבים, המשותפים לעם היהודי בארץ ובתפוצות:

להכריז על שבוע חיזוק הקשר עם יהדות התפוצות שיערך מדי שנה במהלך חודש כסלו. במסגרת ההיערכות לשבוע האמור, יוצע לכנסת ליטול חלק באירועים ובכלל זה עריכת יום דיונים מקצועיים בנושא ציון חיזוק הקשר עם יהדות התפוצות במתכונת שתיקבע על ידי יושב ראש הכנסת, בשבוע האמור תקיים הממשלה דיון בנושא בישיבתה השבועית.

כמו כן תתקיימנה הפעילויות הבאות לעידוד מפגשים בין יהודים מהארץ ומהתפוצות בשבוע זה או בסמוך לו:

א. מערכת החינוך הפורמלית והבלתי פורמלית תקיים פעילויות חינוך והסברה בנושא, ובכלל זה מפגשי תלמידים עם נציגים מקהילות יהודיות בעולם.

ב. צה"ל יערוך פעילויות חינוכיות בנושא על פי שיקול דעתו במסגרת יחידות צה"ל.

ג. שר הפנים יפנה לראשי הרשויות המקומיות בהצעה לקדם אירועים ופעילויות בשבוע חיזוק הקשר עם יהדות התפוצות.

3. ימי עיון "פורצים את הגבולות"

המשרד מקיים ימי עיון בנושא העמקת הקשר של החברה הישראלית לתפוצות.

מטרת ימי עיון אלו להעלות בקרב אנשים בעלי השפעה את החשיבות של העם היהודי והקשר לקהילות היהודיות בתפוצות. יום עיון זה ממוען למובילי דעת קהל בחברה הישראלית ועיקרו-הצפת השיח הפומבי בקרב מובילי דעה בנושא יהדות העולם וזאת ע"י מרצים בכירים בתחום התפוצות ובליווי הנחייה מקצועית. במהלך ימי העיון מתקיימות הרצאות על ידי מרצים מומחים

בתחום זה וזמן לעיבוד התכנים. במהלך ההרצאות ניתנת סקירה כללית והיסטורית על קהילות יהודיות בתפוצות, האתגרים בפניהם עומדים יהודי התפוצות וזהויות יהודיות.

סקירת עיקרי פעילות המשרד המתוכננת לשנת 2017

חיזוק הזהות היהודית והקשר לישראל בתפוצות החזון:

תפוצה יהודית משגשגת, גאה במורשתה וקשורה לישראל.

מטרת על:

חיזוק הזהות היהודית והקשר לישראל של צעירים לא משויכים ורחוקים בתפוצות.

1. היוזמה המשותפת לממשלת ישראל ויהדות התפוצות

השותפות ההיסטורית בין ממשלת ישראל ויהדות העולם עוסקת בטיפוחו של קשר משמעותי, מתמשך ואסטרטגי בין ממשלת ישראל ליהודי העולם למען הבטחת עתיד העם היהודי. בתהליך תכנון משותף שנעשה בכינוסם של 2000 אנשי מקצוע ומנהיגים מהעולם היהודי על כל גווניו, נולדה היוזמה המשותפת לממשלת ישראל ויהדות התפוצות – Mosaic United, שמטרתה לחזק את הזהות היהודית של הדור הבא ולהעצים את הקשר בין יהודי העולם למדינת ישראל.

היוזמה המשותפת לממשלת ישראל ויהדות התפוצות היא פרויקט הדגל של משרד התפוצות ומשקפת את העיקרון של נטילת אחריות משותפת על עתיד העם היהודי. שאיפתם של הצדדים השותפים- ממשלת ישראל, קהילות מאורגנות ופילנתרופים יהודיים, היא ליצור שותפות איתנה ופורייה שתניב תכניות משמעותיות וגדולות כתגובה לזמנים המשתנים ולתנאים מולם ניצבת יהדות העולם.

היוזמה מאפשרת לדור הצעיר לעצב את חייו כמשתתפים פעילים בעולם היהודי, עם מחויבות חזקה לישראל באמצעות חווייתם את מורשתם. כמו כן, היוזמה מוודאת את קיומן של סדרת הזדמנויות ליצירת חיבור משמעותי לקיומן של חיים יהודים בדגש על מאמצים לחיבור יחידים שאינם מחוברים לזהותם היהודית ומייצרת חזון חינוכי כולל ועקבי שבכוחו להעשיר ולעורר השראה בקרב הדור הצעיר ולעודדם לחקור את זהותם.

היוזמה מורכבת מסדרה של פרויקטים למשתתפים בגילאים שונים, כאשר כל הפרויקטים יחד יוצרים מסע רציף ומהווים חלק מחויה ממושכת לאורך שלבים שונים בחיים של הדור הצעיר, כאשר ההשפעה המצטברת בכוחה לחולל שינוי מהפכני.

2. מומנטום

קהילות יהודיות ברחבי העולם עומדות כיום בפני התבוללות ואובדן הזהות היהודית. משרד התפוצות מאמין כי הפתרון לאתגרים אלו עשוי להיות טמון דווקא בכוח הנשי של הקהילה היהודית בראייה כי הנשים הן מקור הכוח במשפחות והקהילות היהודיות.

מטרת הפרויקט, פרי שיתוף פעולה בין משרד התפוצות לארגון JWRP, הוא עריכת מיזם לשם מניעת התבוללות בקרב הקהילות היהודיות בתפוצות וחיזוק הקשר עם מדינת ישראל, זאת באמצעות זיהוי וטיפול הקהל הנשי. נקודת המוצא של הפרויקט היא שאימהות הן מקור ההשפעה בבית ומקבלות ההחלטות על מקום המגורים, חינוך הילדים והמעגל החברתי המשפחתי.

במסגרת הפרויקט, מגיעות מכל רחבי העולם מאות נשים למשלחת ייחודית לישראל, במסגרתה הן עוברות חוויה פיזית, רוחנית ואינטלקטואלית שמחזקת את הזהות היהודית בקרבן ומעמיקה את הקשר עם מדינת ישראל.

במסגרת המשלחת, נחשפת המשתתפות לתכנים בנושא חיזוק הזהות היהודית, חיזוק הקשר עם מדינת ישראל וחיזוק הקהילות היהודיות בתפוצות. במהלך תשעה ימים מסיירות המשתתפות במקומות בעלי משמעות למדינת ישראל, מעשירות את ידיעותיהן על היהדות על גווניה השונים ונחשפות לתכנים מעוררי השראה ומשתתפות בפעילויות בעלות אופי של

נתינה: התנדבות בקהילה, ביקורים בבסיסים צבאיים וחלוקת מתנות לחיילים וקבלות שבת מיוחדות.

כאשר שבות המשתתפות מהחוויה בארץ למדינות המוצא, הן אינן מסיימות את התוכנית אלא ממשיכות לקחת חלק במפגשים של הקבוצה, ארוחות שבת, הרצאות וסמינרים מקוונים, אירועים למשפחות ועוד וזאת על מנת להרחיב את ההשפעה בתחום זה גם על משפחותיהן.

3. הקהל

קהילות יהודיות ברחבי העולם עומדות כיום בפני שיעורים חסרי תקדים של התבוללות, נישואי תערובת, אובדן הזהות היהודית וחוסר קשר למדינת ישראל. המשרד מאמין כי חלק נכבד מהפתרון מהמענה לאתגרים מורכבים אלו טמון בפיתוחן של קהילות במבנה רלבנטי לדור הנוכחי. זאת משום שאחרי המשפחה הגרעינית, הקהילה הנה המרכיב החשוב ביותר בפיתוח ושימור הזהות היהודית ולמעשה לא ניתן לדמיין מצב בר-קיימא כלשהו של העם היהודי ללא קהילות כמרכיב ייחודי בתוכו. אלא שהקהילות הממוסדות, מכל הזרמים, ממלאות בהצלחה הולכת ופוחתת את תפקידן זה והן אינן רלבנטיות עבור חלק הולך וגדל מהצעירים והמשפחות היהודיות. זאת משום שהמבנה הממוסד וההירארכי שלהן איננו תואם את רוח התקופה, ואיננו מהווה מוסד שבני ובנות הדור הנוכחי מעוניינים להתחבר אליו או להזדהות עמו. יחד עם זאת, אנו טוענים שאת הנטישה ההמונית של הקהילות הממוסדות אין לפרש כנטישה של היהדות עצמה, אלא דווקא כחיפוש אחר משהו אותנטי ורלבנטי יותר לרוח הדור פיתוח קהילות ייעוד צעירות ברחבי העולם היהודי, על בסיס המודל המוצלח שנבנה בישראל בשלושת העשורים האחרונים.

מטרת הפרויקט היא חיבור צעירים יהודים ברחבי העולם לזהותם היהודית וחיזוק הקשר שלהם למדינת ישראל, בעידן בו יחסי ישראל והתפוצות מאותגרים, ובכך הרמת תרומה משמעותית לחיזוק העמיות היהודית בכללותה. 'הקהל' עושה זאת באמצעות פיתוח קהילות ייעוד ברחבי העולם היהודי, על בסיס המודל המוצלח שנבנה בישראל בשלושת העשורים האחרונים. החברה הישראלית, שמשקפת בצורה נאמנה לא מעט מהאתגרים של יהדות התפוצות מבחינת זהות ותחושת שייכות, הצמיחה מתוכה כמענה תנועה חסרת תקדים בהיקפה ועומקה של קהילות משימתיות.

פרויקט הקהל הינו פרויקט ייחודי ויחיד במינו אשר מביא אתו פרקטיקות חדשניות שלא קיימות בשום פרויקט אחר בעולם היהודי. הפיילוט הוקם על מנת לספק אלטרנטיבה ראויה ליהודים שאינם מוצאים את מקומם במסגרות היהודיות הפורמליות.

4. חינוך פורמלי

המצב המאפיין את יהדות התפוצות הינו שילוב בחברת רוב שאינו יהודי. המשכיות הקיום של הקהילות והבודדים בתפוצות תלויה אך ורק ברצונם ובבחירתם של יהודים לקיים את עצמם כיהודים ולצורך כך נבנו מסגרות פורמליות ובלתי פורמליות לקיום, ללימוד ולהעשרת החיים היהודיים. כדי להוסיף ולקיים את ההוויה היהודית במגוון דרכים ואופני ביטוי למי שבחרים בכך, מוטל על יהודי העולם, בעיקר פעילי ציבור ומחנכים, להעצים את כוח משיכתה, להבליט את שפע אוצרותיה, את קסם ייחודה, ולטפח את הזיקה אליה כבחירה מאתגרת, מתמידה ורבת השראה. דומה שזהו הבסיס לעיסוק מושכל בחינוך היהודי בעולם. כיום, רוב מוחלט של הילדים היהודיים בגילאי 18-6 אינם לומדים בבתי ספר יהודיים ועל כן עיקר מאמציה של ממשלת ישראל היה עד כה בתכניות בלתי פורמליות (מסע, תגלית, היוזמה המשותפת בין ממשלת ישראל והעם היהודי ועוד ולצד זה השקעה מועטת יותר בחינוך פורמלי כדוג' תכניות חפציבה וחי"ל). אולם ישנם עשרות אלפי ילדים יהודים אשר לומדים בבתי ספר יהודים יומיים, ולמרות זאת ישנו קושי בחלק מבתי הספר לעודד יצירת זהות יהודית משמעותית (מתוך מגוון אפשרויות קיימות של מושג זה/קיום זה) תוך מעורבות קהילתית וקשר לישראל. אנו מזהים בבניית תכנית המציעה שת"פ עם מוסדות החינוך היהודיים בעולם היהודי הזדמנות גדולה. בית הספר היומי הוא המקום המרכזי בו יכולה לבוא לידי ביטוי אותה הוויה יהודית מדוברת, על גווניה השונים. ככל שהחינוך היהודי יהיה אפקטיבי יותר, כך תורחב השפעתו על בוגריו, כמו גם על המשפחות והקהילות סביבם (ואף על הרחבת מספר התלמידים בבתי הספר היהודיים).

המאפיין את בית הספר היהודי בעולם הוא האוטונומיה והבדידות בתוכה הוא עובד. רוב בתי הספר היהודיים בעולם הם פרטיים ועלות הלימודים בהם גבוהה. בתי הספר מחויבים לתכנית הלימודים המקומית בתחומי הליבה ושואפים להישגים גבוהים מאד בתחומים הללו. בתחום לימודי היהדות המצב מורכב ישנם אתגרים רבים בפיתוח תכניות לימודים סדורה ומובנת, בגיוס וטיפוח מורים ללימודים היהודיים (הכוללים לימודי יהדות, ישראל, עברית ותוע"י), מעמדה של השפה העברית יורד ומעמדה של ישראל השתנה. תחושת השותפות והתמיכה המסורתית שהייתה לאורך שנים מתחלפת במספר קהילות בעמדות מורכבות כלפי ישראל ועמימות ביחס לדרך בה יש להתייחס לישראל.

מטרת הפרויקט

העצמת הבניית זהות יהודית משמעותית תוך מעורבות קהילתית וקשר לישראל בקרב תלמידי בתי ספר יהודים מתוך שותפות בין מדינת ישראל והקהילות היהודיות בעולם על קולותיהם השונים. לכל בית ספר שישתתף בתוכנית תיבנה יחד עם ההנהגה שלו והנהגת הקהילה הרלוונטית אסטרטגיה לכל התחום של הלימודים היהודיים.

5. המכבייה 2017

משרד התפוצות לוקח חלק פעיל בהפקת אירוע המכבייה, תחרות ספורט המתקיימת מדי ארבע שנים בישראל בהשתתפות ספורטאים יהודים מרחבי העולם. הבסיס הטמון ברעיון המכבייה הוא קיום אולימפיאדה של יהודים, על אדמת ארץ ישראל, בה ישתתפו ספורטאים כנציגי התפוצות השונות של העם היהודי. על פי החלטת ממשלת ישראל, בישיבה מיוחדת שערכה ביום ירושלים ב-2015, נקבע כי המכבייה העשרים, המיועדת להיערך בקיץ 2017, תקיים את טקס הפתיחה באצטדיון טדי. כמו כן, חלק ניכר מהטורנירים השונים יתקיימו בירושלים. במסגרת המכבייה ה-20, אשר תתקיים בשנת 2017, עתיד לקיים משרד התפוצות פעילויות בנושאי תפוצות וישראל לאלפי הספורטאים היהודים אשר עתידים להגיע לישראל

חיזוק הקהילות היהודיות והקשר שלהן לישראל

1. קשר בין קהילות

פרויקט קשר בין קהילות הינו פרויקט חלוצי בתחום קשרי ישראל והתפוצות, מטרת המיזם היא חיזוק והעצמת הזהות היהודית והקשר של קהילות יהודיות בתפוצות, למדינת ישראל ולחברה הישראלית וחיזוק מעמדה של מדינת ישראל בקרב הקהילות בתפוצות באמצעות חיזוק הקשרים בין מנהיגי קהילות בישראל ובתפוצות לבין קהילותיהם. הנחת היסוד בבסיס המיזם היא כי למנהיגי הקהילות בתפוצות תפקיד מרכזי ומוביל בעיצוב וטיפול הזהות היהודית של חברי קהילתם ובמסגרתה הקשר עם מדינת ישראל והחברה הישראלית. חיזוק הזיקה של מנהיגי קהילות בישראל המשתייכים לאותו הזרם הדתי, יהווה מכפיל כוח משמעותי, במאמץ לחיזוק הקשרים בין הקהילות בתפוצות לבין מדינת ישראל.

חיזוק הקשר בין הקהל הישראלי לתפוצות

חזון:

העם היהודי בתפוצות הוא חלק בלתי נפרד מתחושת הקולקטיב של אזרחי ישראל, שישראל במרכז

מטרות:

להגביר את הידע של הקהל הישראלי לגבי היהודים בתפוצות, הקהילות, היחידים והאתגרים להגביר את תחושת השייכות בין הישראלים בארץ ליהודים בתפוצות להניע את הישראלים בישראל לפעולה ולערב אותם בתחומי עשייה הקשורים ליהודים בתפוצות

1. Community

משרד התפוצות בשיתוף מכון גשר למנהיגות מפעיל את פרויקט Community לחיבור מעצבי דעת קהל בישראל לאתגרים של יהדות התפוצות, בשנים האחרונות קיים שינוי במדיניות ממשלת ישראל והחשיבה הישראלית כלפי יהדות התפוצות. כיום המדינה מעורבת הרבה יותר, יחד עם יהדות התפוצות, בחשיבה על עתידו של העם היהודי, גם בחלקו החי מחוץ לישראל. עם זאת, השיח הישראלי הפומבי כמעט ולא עוסק במה שקורה לאחינו בתפוצה אלא במקרים של אסונות, פיגועי טרור וגילויי אנטישמיות.

קהל היעד של התוכנית הוא בכירים ומעצבי דעת קהל מתחומים שונים בכל המגזרים בישראל, אשר משפיעים על קהלים גדולים ומערכות גדולות. התכנית כוללת ארבעה מפגשים בישראל ושיאה הוא משלחת לקהילה יהודית בתפוצות.

מטרת הפרויקט הינה להשפיע על התודעה והעשייה של מובילי דעת קהל הבכירים במדינת ישראל (הבאים מתחומים שונים כגון: צבא, מגזר ציבורי, מגזר שלישי, עסקי, משפט, אקדמיה, תקשורת וכו') להכיר את יהדות התפוצות ולהתחבר אליה דרך דו-שיח, ידע מגוון ומפגש עומק עם קהילות בתפוצות. מתוך המחשבה, שבעתיד הנראה לעין, אותם מובילי דעת קהל, בזכות הפרויקט, ישלבו בעשייה שלהם את החיבור עם יהדות העולם, ובשל היותם מובילי דעה בארץ הם גם ישפיעו על מעגלים רבים.

הפרויקט נועד להקנות למשתתפים ידע בנוגע למגמות עכשוויות ביהדות התפוצות ואתגרים ביחסי ישראל-תפוצות, לחזק את תחושת העמיות היהודית, ולתת כלים והדרכה לפעילויות אפשריות של מובילי הדעה, כל אחד בתחומו, לשם חיבור החברה הישראלית ליהדות התפוצות או חיזוק הקשר עם יהדות העולם. לאחר הפעלת פיילוט מוצלח בפרויקט זה, הפרויקט מתחיל לפעול במתכונת מסודרת.

2. שבוע חיזוק הקשר עם התפוצות

על מנת לחזק את הקשר והערבות ההדדית בין מדינת ישראל לבין העם היהודי בתפוצות, לאור האתגרים הרבים והמורכבים, המשותפים לעם היהודי בארץ ובתפוצות:

להכריז על שבוע חיזוק הקשר עם יהדות התפוצות שיערך מדי שנה במהלך חודש כסלו. במסגרת ההיערכות לשבוע האמור, יוצע לכנסת ליטול חלק באירועים ובכלל זה עריכת יום דיונים מקצועיים בנושא ציון חיזוק הקשר עם יהדות התפוצות במתכונת שתיקבע על ידי יושב ראש הכנסת, בשבוע האמור תקיים הממשלה דיון בנושא בישיבתה השבועית. כמו כן תתקיימנה הפעילויות הבאות לעידוד מפגשים בין יהודים מהארץ ומהתפוצות בשבוע זה או בסמוך לו:

א. מערכת החינוך הפורמלית והבלתי פורמלית תקיים פעילויות חינוך והסברה בנושא, ובכלל זה מפגשי תלמידים עם נציגים מקהילות יהודיות בעולם.

ב. צה"ל יערוך פעילויות חינוכיות בנושא על פי שיקול דעתו במסגרת יחידות צה"ל.

ג. שר הפנים יפנה לראשי הרשויות המקומיות בהצעה לקדם אירועים ופעילויות בשבוע חיזוק הקשר עם יהדות התפוצות.

מאבק באנטישמיות

חזון:

הבטחת קיום חיים יהודיים, אישיים וקהילתיים, מלאים ותוססים חופשיים ממגבלות עם חיבור לגיטימי חזק ומשמעותי לישראל

מטרות:

- הגברת הביטחון של הקהילות והיחידים בשגרה ומשבר
- אפשור קיום חיים יהודיים מלאים ותוססים ובכלל זה חיבור אמיץ לישראל
- הפחתת מספרן וחומרתן של התקריות האנטישמיות בעולם
- העלאת המודעות הציבורית לתופעת האנטישמיות
- חיזוק המחויבות של יחידים, ארגונים וממשלות למאבק באנטישמיות
- הגשת סיוע למי שנפגעו מאנטישמיות
- ניהול וריכוז המאמץ בתחום המאבק באנטישמיות

1. הניטור האינטרנטי:

אם בעבר מרבית התקריות האנטישמיות התרחשו במרחב הפיסי, דהיינו, פגיעה במקומות המזוהים עם הקהילה היהודית או עם יהודים, פגיעה פיזית ומילולית ביהודים ובסוגים שונים של אפליית יהודים. הרי שבשנים האחרונות הולך ומתגלה המרחב הווירטואלי - רשת האינטרנט, כמוקד וכפלטפורמה לפעילות אנטישמית מסוגים שונים, החל בהסתה לפגיעה ולרצח, המשך בהעברת רעיונות, מידע וגיוס פעילים וכלה בסחר בספרות אנטישמית ובפריטים נאציים.

מבחינות שערך המשרד, עולה כי מיליוני גולשים נחשפים לפרסומים ולתוכן אנטישמי ברשת כמעט באין מפריע. החברות שמצהירות על מדיניות של אפס סובלנות כלפי פשעי שנאה בפלטפורמות שלהן עושות מעט מאוד כדי למנוע אותם.

מציאות זו, מתאפשרת עקב היעדר ניטור ומידע אודות העבירות ומספרן, ועקב התכונות הייחודיות של העולם הווירטואלי ומוגבלותו של החוק שאינו יודע להתמודד עם מצב בו אין חפיפה בין מקום מושבו של מבצע העבירה ובין מקום ביצוע העבירה.

על מנת לתת מענה לתופעה זו, משרד התפוצות קבע את ניטור ההסתה האנטישמית ברשת כמטרה עיקרית לשנת 2017.

במסגרת זו המשרד משיק מספר פרויקטים שיספקו נתונים בזמן אמת ובשפות שונות, אודות מצב ההסתה ובכלל זה מדד ההסתה ברשת, מגמות, רעיונות מארגנים, תקריות, אופי התקריות, אופי ההסתה בפלטפורמות השונות, מידת האכיפה ועוד.

תוצרי הניטור, ישמשו כבסיס לפרויקטים שונים בתחום המאבק באנטישמיות ויונגשו למדינות ולארגונים השותפים במאבק באנטישמיות ככלי לשיפור ולמיקוד המאבק.

תקציב 2015

הוצאות	תקציב מקורי - עבצ	תקציב מקורי כמויות	הרשאה להתחייב	תקציב מקורי הוצאות נטו	2015	
4,365	227			3,800	עבודה בלתי צמיתה	04520301
111		4,500		68	שעות נוספות	'04520302
402		14		410	החזר הוצאות רכב	'04520303
512				512	השתתפות במנהל הדיור הממשלתי	04520310
32				0	השתתפות במנהל הרכב הממשלתי (פשי"ח)	04520311
537				0	הוצאות תפעול	04520312
0				0	הוצאות מחשוב (פשי"ח)	04520313
24,094			78,080	25,080	פעולות הסברה ותפוצות	'04520314
			53,000	29,870	סה"כ	

תקציב 2016

הוצאות	תקציב מקורי - עבצ	תקציב מקורי כמויות	הרשאה להתחייב	תקציב מקורי הוצאות נטו	2016	
3,546	189			3,800	עבודה בלתי צמיתה	'04520301
115		4,462		68	שעות נוספות	'04520302
306		13		410	החזר הוצאות רכב	'04520303
528				512	השתתפות במנהל הדיור הממשלתי	'04520310
121				150	השתתפות במנהל הרכב הממשלתי	'04520311
25,445			70,891	14,891	הוצאות תפעול ופעולות	'04520314
				19,831	סה"כ	

חברות ועלוני מידע

1. דו"ח בנושא האנטישמיות בשנת 2016, תמונת מצב, מגמות ואירועים.
 2. החרמות נגד ישראל כאפליה נגד קבוצות יהודיות ואזרחי ישראל, מחלקת מאבק באנטישמיות.
- בשנה זו לא הוציא המשרד הנחיות מנהליות לפיהן הוא פועל ושיש להן נגיעה או חשיבות לציבור.
 - בשנה זו לא הקים המשרד מאגרי מידע הרשומים אצל רשם מאגרי המידע וכן לא מימן קרנות או מלגות.
 - בשנה זו לא העניק המשרד תמיכות למוסדות ציבור.
 - לא קיימת רשימת חוקים שהשר העומד בראש המשרד ממונה על ביצועם בנוגע למשרד.
 - המשרד אינו אחראי על רשויות ציבוריות ותאגידים ופעילותם כלל.